

μηθῶ. Στὸν ὕπνῳ μου Τούρκους ἐβλεπα, σπαθιά ἐδῶ, καπνοὺς ἐκεῖ, μὰ οὔτε μιὰ σταλαγματιὰ ἀπὸ αἷμα. Τόσο τὸ καλλίτερο.

Χαράματα, τὰ βώδια μὲ ζυπνοῦσαν μὲ τὰκριβὰ τους μουγκαλιτὰ καὶ τὰ κοκόρια μὲ τίς κραξίες του.

— Καλημέρα, κύρ-Θωμά. Ἐξήγα μου, μαθίς, τὸ ψεσινὸ βράδινο.

— Σοὺτ! μοῦ ξανακάνει μυστηριώδικα. Δὲν εἶναι τίποτα.

— Βρὲ τί σοὺτ καὶ ξεσοὺτ, κύρ-Θωμά; Πίς μου καὶ μένα τί τρέχει, νὰ ξέρω. Παράξενος εἶσαι.

— Δὲν εἶναι τίποτα, μοῦ λέει ὁ Καρανάσος εἶταν.

— Ποιὸς Καρανάσος;

— Ὁ νέος ὁ ξανθὸς γιὰ τὸν ποῦ μ' ἀρώτησες φῖς τὸ ἀποστήμερο.

— Ὁ συμπάθητικός μου; Ἐ, τὸ λοιπὸν;

— Τὸ λοιπὸς, εἶναι χρυσὸ παιδί. Ὅλη τὴ μέρα στὰ ἔργα σκεφτικός καὶ ἀμίλητος δουλευτάρης, ὅμως τὴ νύχτα ἄλλος ἐξῆλλου γίνεσαι. Χρόνικ εἶναι ποῦ τὸταθε, μὰ κανέναν δὲν πειράζει. Μὲς στὸ σκοτάδι γυρίζει κἀνοντας μὲ μαστοριά ὅλες τίς φωνές τῶν σκυλλιών. Ὅλα τὰ μαντρόσκυλλα, τὸ λοιπὸς, τὸν ἀκολουθοῦν. Κοπάδι τὰ κάνει καὶ τὰ πᾶσι στίς ὀχτιές τοῦ Σκλαμπριά, κ' ἐκεῖ ξενοχτίζουν καὶ τὰ κουθεντιάζουν ὡς τὰ χαράματα. Ὅμως τί λένε, κανέναν δὲν ξέρει, γιὰτὶ κανένας ἄλλος ἐξὸν αὐτὸς δὲν κατέχει τὴ γλώσσα τῶν σκυλλιών.

— Παράξενο πράμα!

Στὸ μετὰξὺ νά, καὶ ὁ κύρ Δημήτρης ὁ ζευγάς.

— Καλημέρα. Τὰ μάθατε; μᾶς λέει.

— Τί πάλε; λέμ' ἐμεῖς.

— Ὁ Καρανάσος πνίγηκε στὸ Σκλαμπριά, φῖς τὰ μεσάνυχτα.

— Καλὰ στὸλεγα ἐγὼ, κύρ-Θωμά, πὼς κατὶ ἀσυνείηστο συμβαίνει. Καὶ πὼς, κύρ-Δημήτρη, πνίγηκε; Δηγήσου μας τὸ λοιπὸν.

— Μὲ τὰ σκυλλιά πῆγε ὅπως πάντα, μαθίς, στίς ὀχτιές καὶ βάλθηκε μετὰ τους νὰ κουθεντιάξη καὶ νὰ τοὺς δασκαλεῖαι ἱστορίες. Ἀξαφνὰ τί τὸν πιάνει καὶ πέφτει στὸ νερό;

— Ἐλα ντὲ! λέει ὁ κύρ-Θωμάς.

— Κακόρεμμα εἶναι στὸ μέρος. Πέφτουν τὰ σκυλλιά νὰ τὸνε σώσουν, ὅμως ἀδύνατο στάθηκε. Ὑστερὰ ἀπὸ κάμποσο πνιγμένον τὸν ἔσυραν στὸν ὄχτο καὶ τὸν περιτριγύρισαν καὶ σὰ μοιρολογίστρες τόνε κλαῖν ἴσαμε τώρα. Κανέναν ἀπὸ μᾶς δὲν ἀφί-

νουν νὰ σιωπῇ, μονάχα οὐρλιάζουν· οὐρλιάζουν ποῦ ἀνάθεμά τα!... Μὰ δὲν ἀκοῦτε, μαθίς, πὼς οὐρλιάζουν;

Σιωπάμε καὶ ἀνοίξαμε τὸ παράθυρο. Τὸ φῶς, τὸ σκοτάδι πάλευε νὰ νικήσῃ. Πάχνα πυκνὴ τὴν Πλάση ἔζωνε ἀκόμα. Ἀπὸ τὰ μακρὰ, πέρα, τρομαχτικὰ ἐρχόντουσαν τὰ οὐρλισμάτα τῶν σκυλλιών, ποῦ θρηνοῦσαν τὸν πεθνεμένο τους τρελλό.

Παρίσι, 1908.

Σ. ΣΚΙΠΗΣ

ΨΑΡΑΔΕΣ

Σ' ἐρημικὴ τὴ βάρκα ἀκρογιαλιά τραβήξαν καὶ σ' ἀπάνεμο λιμάνι καὶ μακρὰ ἀπ' τοὺς κόπους τώρα πιάνει καθέννας τους μιὰν ἡσυχὴ δουλειά.

Ἄλλος τὴ βάρκα πλαίνει, ἄλλος παλιὰ μπαλλώνει ροῦχα, ἄλλος τὰ δίχτυα σιάνει, ἄλλος σκουπίζει, τὸ φατ' ἄλλος φτειάνει νάπογευτοῦν τὸ βράδυ μὰ σταλιά.

Μὰ μόνο, ἔσπλωμένο ἀπὰ στήν πλώρη, ἓνα ξανθὸ καὶ λιοκαμένο ἀγῶρι, ποῦ οἱ σύντροφοι τὸ κρᾶζονε τρελλό,

μὲ μάτια δνειροπλάνευτα κοιτάει τὸν ἥλιο, ποῦ ὀλοπόρφυρος βουτάει μέσα στὸ ματωμένο τὸ γιᾶλό.

ΜΕΛΙΚΕΡΤΗΣ

ΤΟ ΧΕΡΙ ΤΗΣ ΜΟΙΡΑΣ

Ὁ Χουλίδας βγήκε ἔξω. Ὁ Σαμούλης ἔμεινε στὴ θέση του, μαζωμένος σὰ γάτα, ἀκίνητος. Φαινόνταν νὰ μὴ κατάλαβε πὼς ἔφυγε ὁ Χουλίδας καὶ ἔακολουθοῦσε νὰ ἔχει τὰ μάτια στηλωμένα στὸ πάτωμα.

Στὴν ἀρχὴ ποῦ ἄκουσε τὸ σκύλλο νὰ οὐρλιάζει ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα τοῦ φυλάργυρου, εἶχε σκεφτεῖ:

— Κάτι κακὸ θὰ πάθῃ ὁ Χουλίδας!

Μαζὺ τοῦ ἔρθε ἡ σκέψη μὴ αὐτὸ τὸ κακὸ, ποῦ ὁ σκύλλος σὰν κακὸς μάντης τὸ φώναζε τόσο ἀπαίσια στὴν πόρτα τοῦ φυλάργυρου, εἶταν τὸ κακὸ ποῦ αὐτὸς εἶχε σκεφτεῖ νὰ κάνει στὸ φυλάργυρο! Καὶ μετὰ τοῦ φάνηκε νὰ σέρνεται ἀπὸ κάποια δύναμη,

νὰ τὸν σπρώχνει αὐτὴ, γιὰ νὰ κάνει κείνο τὸ κακὸ, κ' αἰστανόθηκε τότε ὅτι τοῦ εἶταν ἀδύνατο νὰ ὑποχωρήσῃ, γιὰτὶ αὐτὸ εἶταν γραμμένο νὰ γίνῃ, καὶ ὅτι αὐτὸς δὲν ἐριζε πιά τὸν ἑαυτὸ του, ἀλλ' εἶταν ὄργανο τῆς Μοίρας!...

Ἡ φωνὴ τοῦ Χουλίδου τὸν ἐβγαλε ἀπ' αὐτό. Εἶχε γυρίσει καὶ ρωτοῦσε:

— Τί ἔδωσε ὁ ἥλιος;...

Ἀπάντησε κατὶ μπερδεμένο καὶ κοίταξε ἔξω. Ὁ οὐρανὸς εἶχε σκεπαστεῖ ἀπὸ σύγνεφα πελώρια. Ἐνα σκοτεινὸ ἐπρόβαλε ἀπ' τὸ ἀντικρινὸ ψηλὸ σπίτι.

— Ἐλα πῆγαινε! τοῦ εἶπε ἀπότομα ὁ Χουλίδας.

Κάτι εἶπε ὁ Σαμούλης σιγὰ σιγὰ, ποῦ εἶταν περισσότερο φοβέρα παρὰ χαίρετισμα, κ' ἔφυγε. Ὅταν βρέθηκε στὴν αὐλή, ἀντὶ νὰ βγεῖ ἔξω στὸ δρόμο, χώθηκε σὲ μιὰ καμαρούλα, ποῦ εἶταν σὲ μιὰ γωνιά τῆς αὐλῆς. Εἶταν ἀνοιχτή, γιὰτὶ δὲν εἶχε τίποτα. Ἀλλοτε ἔβαζαν μέσα καὶ τὰ βερνίκια, τὸ χρυσό, κόλλα καὶ ἄλλα ὑλικά, ποῦ χρρσίμευαν στὸ κατὰστημα Χουλίδου.

Εἶταν σκοτάδι μέσα. Ζήτησε νὰ βεῖ κατὶ νὰ καθῆται καὶ δὲν βρῆκε ἄλλο παρὰ τὸ πάτωμα. Καὶ κάθισε περιμένοντας νὰ νυχτώσῃ καὶ νὰκούσῃ τὸ Χουλίδου νὰ φεύγει. Εἶχε κατὶ τῆς γάτας, ποῦ πκραμονεύει ποντικὸ καθὼς ἔμενε ἔτσι. Ἀκουσε σὲ λίγο πάνω στὴ λαμαρινένια στέγη τῆς καμαρούλας τὴ βροχὴ νὰ χτυπᾷ.

Ἡ ὥρα περνοῦσε. Ἡ βροχὴ δυνάμωνε. Σὰ νὰ κοσκίνιζαν ἐπάνω στὴ λαμαρινένια σκεπὴ μάγιστρες, φαντάσματα τῆς νύχτας ἀκουγόταν ἡ βροχὴ.

Καὶ ὁ καιρὸς ἐκεῖνος, οἱ κρότοι τῆς βροχῆς τὸν ἔκαναν νὰ αἰστανόταται περισσότερο ἐκεῖνο, ὅτι εἶταν ὄργανο τῆς Μοίρας, καὶ ὅτι ἔλα αὐτὰ γινόνταν νὰ τὸν βοηθήσουν γιὰ νὰ φτάσῃ ἐκεῖ ποῦ ἡ Μοῖρα ἤθελε!

Ἀκουσε τῆς γυάλινης πόρτας τὸ κουδουνάκι νὰ χτυπᾷ, ἔπειτα τὴν ἐξώπορτα νὰ κλείνει, ὅπως πάντα μ' ἔβαν τρομερὸ κρότο.

Ὁ Χουλίδας εἶχε φύγει.

— Ἐμπρός! εἶπε.

Νόμισε ὅτι τὸν ἐσπρώχναν νὰ βεῖται. Ἀνοιξε καὶ βγήκε. Τὸ χαλάζι καὶ ὁ ἀνεμὸς τὸν χτύπησαν στὸ πρόσωπο. Ἀνέθηκε τὴ σκάλα, ἔβαλε τὸ ἀντικλεῖδι καὶ ἀνοιξε... Πέρασε τὸ διάδρομο, πατώντας σιγὰ, ἔλαφρά, κ' ἔφτασε στὸ δωμάτιο τοῦ φυλάργυρου. Ἐκεῖ στάθηκε.

μιὰ πρόφαση καὶ κίνησ' ἓνα δειλινὸ καὶ πῆγε. Ἡ γνώριμή της τῆς πρόσφερε θέσιν στὸν καναπέ, μὰ ἡ Κούλα προτίμησε μιὰ κρέκλα στὸ παράθυρο κοντὰ καὶ κάθισε προσμένοντας. Νάτος τέλος ὁ φίλος, βγήκε ἀπ' τὸ σκοτεινὸ του. Καθὼς τὴν εἶδε ξαφνικὰ κοκίνησε. Ὁ συνάδερφός του, ποῦ πέρασαν μαζί, τῆς ψωμογέλασε, μὰ κανέναν δὲν ξαναγύρισε τὰ μάτια νὰ κοιτάξῃ. Ἡ Κούλα φρένιασε. Περιμένε, περιμένε ὅσο ποῦ νύχτωσε· δὲν ξαναπέρασε κανεὶς ἀπ' τοὺς δασκάλους. Μὲ ἀπελπισία θανάτου γύρισε στὴν κούλα. Τί τόκαμε, τί τόφταιζε; Ποιὰ εἶν' ἡ ἀφορμὴ, τέχει μαζί της καὶ τὴν περιφρονᾷ; Δίχως ἄλλο θὰ τὸν ἐβχλαν στὰ λόγια, θὰ τοῦ τὴν κατηγόρεσαν· ὁ κόσμος σὰν καὶ θάχῃ ἄλλο τίποτα νὰ κάμῃ; Ἡθελε μόνον νὰξέρε ποιὰ νᾶν' ἐκαίνη πόθαλε τὴ διαντριὰ, νὰ τὴν ξεσκίση μὲ τὰ νύχια της τὴ φτονερή, τὴν κουκουτούρα.

Μπαίνοντας στὴν αὐλόπορτα τῆς κούλας, ἀπάντησε τὴν Παναγιούλα μπρὸς της. Ξετράχειλη, ζυπόλυτη, ἀνασκουμπωμένη πτότιζε τὸν κήπο. Τὰ χεῖλη, ποῦ ὁ βορριάς τὰποκοκίνιζε ἀντὶ νὰ τὰ γαλάζωνῃ, οἱ καστανὲς πλεξίδες της, ποῦ γύρευαν νὰγγίξουνε τίς φτέρνες, τὰ γιομάτα μάγουλα, ποῦ δὲν τὰ σούρωνε ἡ ἀναφαγιά κ' ἐκείνη τὰ μεγάλα

μαῦρα μάτια, ποῦ ἄστραφταν στὴ συμφορὰ καὶ στὸ μαρᾶζι γύρω τους, τὴ φούρκιζαν. Γιατί; Δὲν τὸ ρωτάει. Μανία σκοτεινὴ καὶ ἀόριστη, τυφλὸ ἐνστικτο καθὼς ἐκεῖνο ποῦ ἐσπρώχνε μιὰ φορὰ τὴ μεγάλητερη ἀδερφή της νὰ τῆς ξεριζώσῃ καὶ τὰ δικά της τὰ μαλλιά. Κ' ἡ Παναγιούλα ἀπόψε τῆς πάτησε καὶ αὐτῆς μὲ τὰ ξερά της μὲλ ρίζα διπλὴ διαλέτα δίπλα στὸ πηγάδι. Ὅποιος ζητάει ἀφορμὴ δὲν ἄργεῖ νὰβρῇ.

Ἡ ἀρρανή της πλύστρας ἀπὸ τὴ λασπόπολη δὲ μιλούσε στίς βρισιές, δὲ μουρμούριζε στίς μπουφλές. Συνήθισε ἀπὸ μικρὴ. Ἡ δυστυχία τῶν ἀδερφάδων πάντα σ' αὐτὴ ξεθύμαινε, ἰδίως ἀπ' τὸν κειρὸ ποῦ πῆραν καὶ στερεοῦνταν οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι. Ὡς τόσο οἱ ἀποσπερνὲς της ἐκδρομὲς σ' ἐκείνους δὲν ἀρρεψαν καὶ τώρα μάλιστα τρέχει πρὸς πρόθυμα σ' αὐτὲς καὶ ἀργεῖ περισσότερο τὴ νύχτα νὰ γυρίσῃ. Ἡ Μαριὼ στουμπάει καὶ καταριέται, ἡ Κούλα δίνει χεῖρ' ὥτ' αὐτὴ καὶ αὐτὴ, μὰ ἡ Παναγιούλα δείχνει μιὰ ἀπάθεια ἀνεξήγητη. Στὴν ὄψιν της, στὸν τρόπο της κατὶ σὰν νὰ λέῃ: χτυπάτε, βρστανίζετε· ὅλα θὰ περάσουν. Ἡ μέρα τοῦ θεοῦ κ' ἡ ζωὴ της μὲς τὴν κούλα σὰ νὰ μὴν ἔχουν ὑπαρξὴ ἀληθινὴ γι' αὐτὴ, ἡ δικὴ της ἡ ζωὴ σὰ νὰρχινᾷ μὲ τὸ σούρωμα, σὰ

νᾶναι ὁ δρόμος, ἡ νυχτιά καὶ τὸ σκοτάδι. Ἡ Κούλα ὑποτάσσεται στὸ θέλημά της, γιὰτὶ κ' ἡ ὑπαρξὴ τῆς κούλας ὅσο πᾶει καὶ δένεται περισσότερο καὶ κρέμεται ἀπ' τοὺς ἀποσπερνούς της δρόμους. Ἡ Φρόσω δύσκολα μπορεῖ πιά νὰ ρίχνῃ τὴ σάιτα, ἡ Μαριὼ ὅλο καὶ ἀπονευριδιάζει καὶ φθεῖρεται μὲ τὸ ντύσιμο τοῦ ξένου κόσμου, ἡ Κούλα, εἶδαμε τί μκρτυρεῖται ἡ ψυχὴ τῆς Κούλας. Πολλὲς φορές χτυπάει ἡ ἀποχώρηση στὸ καστρό, κάποτε ἀκόμα καὶ τὸ σωπητήριο κ' οἱ ἀδερφεῖς στὴν κούλα, σκυμένες στὸ ξεσπιθισμένο τζάκι τους, δὲν εἶναι σίγουρες ἀκόμα πὼς δὲ θὰ πλαγιαίσουν καὶ αὐτὴ τὴ νύχτα νηστικές.

Μιὰ τέτια νύχτα ἀπ' τίς πολλές, κούρα καὶ σκοτεινὴ στὸ δρόμο καὶ στὴν κούλα, ἡ Παναγιούλα δὲ γύρισε σ' αὐτὴ ὁλόετρα. Τὴν ἄλλη μερὰ μαθεύτηκε ἀπ' τὴν πόλη πὼς ἔγινε ἔκραντος καὶ ὁ δάσκαλος.

Ἡ Κούλα λιγοθύμησε.

«Τὸ σιγαλὸ ποτάμι, ἡ πομπιόμνη, ἡ μούλα! ὁ ρέκαζε ἡ Μαριὼ, τρέχοντας στὴ γειτονιά γιὰ ξύδι.

Ἡ Φρόσω μοναχὰ δὲ μίλησε· ἡ φωνὴ της εἶχε χάσει ἀπὸ καιρὸ τὴ δύναμη. Τὸ ποτήρι δὲ χωροῦσε ἄλλο πιά.

.....